

sjel po zadku do řeky a zmizel. Není tedy jasné, proč do řeky. Čerti nejsou s vodou zrovna nejlepší kamarádi. Snad chtěl zchladit vztek, snad se styděl zpátky do pekla, snad si šel postěžovat hastrmanům.

Lidé si dodnes vypravují, že tam, kde čert ztrácel kameny, vznikly Dolní Radouň, Kostelní Radouň, Okrouhlá Radouň, Horní Radouň a Kamenný Malíkov. Skále, po které sjel čert do řeky, říkají dodnes Čertova klouzačka.

A švec? Bylo mu dobře. Pracoval na poli, sekal trávu, sušil seno, staral se o kravku, chystal dřevo. Když někdo potřeboval opravit botek, rád to udělal. Do úspor od čerta sahal jen v případě nouze. Když se ale sousedé dostali do potíží, ochotně pomohl. Nikdy nezapomněl, co je to mít hlad a jak strašně moc riskoval, aby se z bídy dostal.

Peklo na zemi

Na Vyškovsku leží vesnička Orlovice. V ní žil chalupník, Jiří se jmenoval. Měl hodnou ženu Marušku. Žili spolu v malé chaloupce, u chaloupky měli dvorek jako dlaň a stejně tak velkou zahrádku.

Jiřík pracoval v nedalekém Vyškově u sedláka, a tak pro sebe mnoho času neměl. Maruška se starala o dům, vařila, uklízela, prala, zkrátka dělala všechno, co ženské obvykle dělají. Děti neměli, ale byli spolu krátce a oba se těšili, že k nim přece jednoho dne čáp anebo vrána přiletí. A aby Marušce nebylo doma po celé dny, kdy byl Jiří v práci, smutno, pořídili si chlupatého psa, kterému říkali Baryk.

Oba byli hodní a slušní lidé. Ale jak už to u lidí bývá, měl Jiří jednu velikou slabost, a tou byly karty. Vždycky se těšil na sobotu večer, jak se do místní hospůdky navečer vytratí a s místními chlapy pěkně zakarbaničí. Zprvu Marušce říkával, kam o sobotním podvečeru na hodinku, na dvě mizí. Maruška to ale velmi nerada viděla a mnohdy se na něj pro to jeho hraní zlobila:

„Peněz máme poskrovnu a ty je mezi chlapy do hospody chodíš rozhazovat. Kdybys raději seděl doma!“

„Vždyť já někdy taky vyhraju a ty víš, že ti sem tam nějakou tu korunku navíc přinesu,“ bránil se Jiřík.

Marušce však bylo líto, že ji doma nechává samotnou. Nahlas by to však nepřiznala. A tak láteřila dál: „To, co někdy navíc vyhraješ, stejně v pivu propiješ. A druhý den pak vospáváš, ani na mši svatou tě není možné vzbudit. Však už

se mne onehdy ženské v kostele vyptávaly, jak to, že chodím do kostela sama.“

Jiříka to sobotní Maruščino hubování přestalo bavit, a tak si řekl, že si tuto radost zkusí odpustit. Nějaký čas do hospody nešel. O sobotních večerech s ním však nic nebylo, jako by s ním čerti šili, stejně byl duchem u partičky mariáše.

„Takhle to dál dlouho nepůjde,“ uvažoval v duchu. „Maruška je sice hodná a mám ji moc rád, ale takhle bych na světě už žádnou radost neměl. Přes týden dřu u sedláka, neděle uteče a zase nanovo. Jak já bych to jenom zaonačil?“

A tak Jiřík začal Marušce lhát. Tu jí vykládal, že si u sedláka zapomněl čepici, pak zase, že jde kamarádovi s opravou kamen pomáhat, jindy, že se jinému kamarádovi telí kravka. A hurá do hospody na mariáš. Pivo raději nepil, aby z něho nebylo cítit, ale rád ho oželel, jen když si mohl hodinku, dvě hrát mariáš. Maruška ho kupodivu neprohlédla a všem těm jeho lžím věřila. Bylo jí sice vždycky trochu líto, že odchází, ale pokaždé se utěšovala, že příští sobota bude lepší a nic už ji nepokazí.

A tak Jiřík lhal a lhal sobotu za sobotou, až mu ty výmluvy najednou došly. Zase tu byla sobota, a on ne a ne na nic rozumného přijít.

„Cožpak už mám tu hlavu dočista prázdnou? Jestli mne nic nenapadne, budu si muset nechat zajít na mariáš chuť,“ nešťastně uvažoval Jiřík. Vtom okolo jejich chaloupky prošel neznámý pocestný a Baryk se rozštěkal jako o závod.

„A mám to!“ zaradoval se Jiřík a blahořečil Barykovi až do nebes, že ho přivedl na přijatelnou výmluvu.

„Maruško,“ povídá ženě, „ten Baryk se mi zdá málo vydováděný. Celý čas tu s tebou sedí u chalupy a ani se pořádně neproběhne. Dnes k večeru ho vezmu na hodinku na procházku, třeba do lesa, ať se taky trochu povyrazí.“

„Dobře, Jiříku, to budeš hodný,“ usmála se na něho Maruška. A v duchu si říkala, jak hodného má muže, že mu na srdci i blaho toho psa leží.

Jiří se v duchu trochu zastyděl, ale honem takové myšlenky odehnal. A že se začalo smrákat, šel si pomalu chystat vodítko a oblékat se na cestu.

„Tak se tu měj dobře, Maruško, a nic se neboj, za chvílku budeme zpátky,“ lhal srdnatě.

Pochopitelně, že k lesu nešel a namířil si to rovnou směrem hospůdka. Co ale s Barykem? Dovnitř ho vzít nemůže, jen by hosty olizoval. Nu co, přiváže ho tady k plotu. Však to psisko chvílku vydrží.

V hospůdce už ho kamarádi vítali: „No jejda, Jiřík přišel! To bude partička! Hned se dáme do hraní!“ A hned taky začali. Zprvu se Jiříkovi velice dařilo. Vyhrával hru za hrou, penízky v kapse se mu množily a vesele cinkaly.

„A tak si dnes i pivo dám, když se mi tak daří. Marušce řeknu, že jsem potkal na návsi kamaráda, co si nesl džbáněk piva z hospody.“ A tak hrál a hrál, a že s prvním pivem chuť jen roste, pil jeden džbáněk za druhým.

Najednou ale Jiříka štěstí opustilo. Padaly mu špatné karty, a tak postupně prohrával, všechno, co prve vyhrál, ba dokonce i celou výplatu, kterou si odpoledne od sedláka přinesl.

„No to je nadělení! To je nadělení! Co já jen řeknu Marušce a z čeho budeme ten týden do příští výplaty žít? Aby to čert

všechno vzal! Ale co? Hlavně aby mě čert vzal! Ať mě vezme čert! Ať mě vezme čert!“ bědoval nešťastný Jiřík a vydal se na cestu k domovu.

Jde a jde a střídavě nadává a střídavě běduje. Ale co to? Po cestě asi nejde sám. Cosi za ním strašlivě funí, rámus dělá, a dokonce řetězem řinčí!

„Čert! To je čert! Já jsem ho na sebe tím klením přivolal!“ Jiřík se tak strašlivě bál, až se celý třásl. Nohy jakoby mu zchromly. Nakonec se ale přece vzpamatoval a dal se na úprk k domovu. Měl hrůzu

se ohlédnout, ale podle sluchu poznal, že ten neznámý, co ho pronásleduje, taky přidal do kroku. I to řinčení a kravál byly o poznání silnější. Jiřík pádil jako zběsilý na druhý konec Orlovic a honem k jejich chaloupce. Ani za sebou dveře nezavřel, rovnou do světnice a hup do postele k Marušce. Schoval se pod peřinu a zpod ní vykřikoval: „Vezmi si čerte napřed Marušku! Ona je hodná, ona vám v pekle uklidí, navaří a buchtý upeče!“

Ten hrozný kravál Marušku pochopitelně vzbudil. Hned vyskočila z postele, aby zapálila světlo, a co vidí?

V posteli leží Jiřík pod peřinou schovaný a v nohách postele funí určený Baryk. Kolem krku mu visí řetěz, kterým byl k plotu uvázaný, a jak se Baryk hne, strašlivě drnčí. A na konci řetězu dvě plaňky z plotu!

Maruška se smála, že se celá prohýbala. A tak se odvážil i Jiřík vystrčit hlavu z peřin.

Byla v něm malá duše z předchozího úleku, ale když viděl Marušku, jak se směje, rozřehal se na celé kolo také. Navíc se mu ulevilo, že mu i toto lhaní tak krásně vyšlo.

Ale ouha! Jen se Maruška do sytosti vysmála, začala se vyptávat. Jiřík nevěděl, jakou výmluvu by si vymyslel, navíc se mu už to lhaní dočista zajídalo, a tak se ke všemu přiznal. A z Marušky se rázem stala saň. Láteřila, nadávala, hubovala, plísnila ho, jak jen to šlo.

Druhý den byla neděle. Nikdo s Jiříkem ani nepromluvil a na oběd stály na stole uvařené brambory.

„Maruško, trošku omastku by nebylo? Ty suché brambory jdou špatně do krku.“

„Nebylo!“

„Ani trochu pažitky?“

„Nebylo!“

A tak to šlo den za dnem. Doma ticho a k jídlu brambory. Brambory v pondělí, brambory v úterý, brambory celý týden.

V pátek už Jiřík nevydržel a zase se Marušky zeptal: „Ani kaši bys mi neuvařila? Mám už od těch suchých brambor podřený celý krk.“

„Copak jsi zapomněl? Penízky jsi v kartách prohrál a v pivu propil. Za co bych asi tak měla nakoupit a kaši uvařit?“ A zase bylo ticho. Jiřík si už v duchu říkal, že v pekle se ocitl i bez čerta. Kdoví, jestli ho Maruška časem i do kotle nestrčí.

Přišla sobota. Jiřík se vrátil od sedláka a výplatu pokorně vysázal na stůl. A zase ani slovo.

V neděli ráno se probudil a co to cítí? Z kuchyně se line vůně polévky, asi vývar to bude, i nějaké maso z trouby vonělo.

„Dobré ráno, Maruško.“

„Dobré ráno, Jiříku,“ usmála se Maruška.

„Nezlobím se, Jiříku. Ale uděláme spolu dohodu. Na karty můžeš, vím, že si u nich s chlapy rád popovídáš. Ale dáš si partičku, dvě, pivo taky tak a půjdeš domů.“

„Ujednáno,“ podal Marušce ruku Jiřík.

Od té doby dodržoval, co jí slíbil, a hlavně jí už nikdy nelhal. A měl nebe na zemi.

